

NY MUSIK

Magnus Andersson,
gitarr

Franco Donatoni: Algo

Goffredo Petrassi: Nunc

Brian Ferneyhough: Kurze Schatten II

Uros Rojko: Passing Away

--- paus ---

Sven-David Sandström: Surrounded

Bruno Maderna: Y después – ersatt av A. Clementi: 12 Variazioni

Hans-Ola Ericsson: Melody to the Memory
of a Lost Friend

Programmet presenteras av solisten

Onsdag 1 april 1987 kl. 19.30
Museet, kulturhuset, Borås

Franco Donatoni (f 1927) är en säregen och svårfångad modernistisk profil, med en bildningsgång som liknar många kollegers - namn som Bartók, Petrassi, Webern, Boulez och Cage nämns som inspirationskällor. Donatonis musik har ofta en lite sträv och torr yta, men inuti kryllar den - kaleidoskopisk, allusionsrik, förbiglimtande.

Algo (1977) - de två satserna delar samma struktur (en tolvtonsserie, med spår av tonala funktioner - tre celler med en liten ters och en liten sekund, samt en cell med en liten sekund och en stor ters) och inriktning - att "dekomponera" sina karaktärer för att nå ett centrum (tonen C, den första tonen i serien). De centrifugala krafterna är dock alltför starka och centrumet visar sig vara en nebulosa.

Goffredo Petrassi (f 1904) är den italienska modernismens verkliga nestor, vars musik alltid bär vittne om hemlandets kulturarv - dofter, damm, kryddor, upphittade små skärvor från ett storslaget förflutet.

Nunc (1971) - historiens lineära spänning löses här upp i ett evigt nu (Nunc) där vi fritt vandrar bland ruinerna i ett arkeologiskt museum. Kadenser, melodiska motiv och andra fragment framträder utan hierarkisk ordning och förloppet tycks förpassat till det undermedvetnas "logik".

Brian Ferneyhough (f 1943) - engelsk tonsättare bosatt i Tyskland och som räknas till de intressantaste i dag. Hans musik är strukturellt oerhört komplicerad och extremt krävande för interpreterna.

Kurze Schatten II som påbörjades 1984 är komponerat direkt för Magnus Andersson. Hittills föreligger tre satser av en planerad grupp om sju. Verkets titel härrör från ett prosaverk av den tyske filosofen Benjamin.

I den första satsen presenteras och skiktas ett flertal artikulationsklasser, alla fyllda med den explosiva laddningen hos en figur. Elementens diskontinuerliga spel med sig själva och tystnaden skapar en atmosfär av spänd förväntan.

De två följande satserna tar över en aspekt av den föregående satsen samtidigt som de kvarstår i en relation till den första. I den andra satsen; de snabba figurerna som nu

hektiskt fyller tomrummet (horror vacui), och i den tredje; den andra satsens motsats - tystnaden

Uros Rojko (f 1954) - ung jugoslavisk tonsättare och klarinettist som studerar komposition för Brian Ferneyhough i Freiburg, och som fått stor uppmärksamhet under de senaste åren.

Passing Away (1984) - uruppfört av Magnus Andersson - är ett minimalistiskt stycke som behandlar musik som bild, ett slags musikteater alltså: Medan vi fördriver tiden inbjuds våra öron att betrakta den ejakulativa estetiken...

Sven-David Sandström (f 1942) är den svenske tonsättare i sin generation som fått störst uppmärksamhet, även internationellt. Hans musik präglas oftast av spänningen mellan motstridiga element - ljus och mörker - och kompositionerna gestaltar en kamp mellan dessa. Den religiösa tolkning som då ligger nära till hands är också tonsättarens egen.

Surrounded (1972) - ett antal motiv omringar varandra i ett slags rondoform. Motivens inbördes alienation förstärks av instrumentets omstämning - en omstämning som i grunden är främmande för motivens traditionella gestalter.

Bruno Maderna (1920-1973) - verksam i Darmstadt som tonsättare, dirigent och oförtröttlig introduktör av ny musik. Hans verk kännetecknas av lyricism och en utsökt, genomlyst och kraftfull klang, ofta med aleatoriska inslag - en fylig och aningen söt bouquet, och mycket italiensk.

Y después - såsom många andra tonsättare har Maderna här hämtat sin inspiration till ett gitarrverk från ett poem av den spanske poeten Garcia Lorca, från dennes melankoliska dikt om ensamheten "Y después" (Och efter).

Hans-Ola Ericsson (f 1958) har efter studieåren i Freiburg (komposition för Brian Ferneyhough, orgel För Zsigmond Szathmary) snabbt gjort sig ett namn som både tonsättare och organist. Hans mest uppmärksammade verk är det 10-satsiga Melody to the Memory of a Lost Friend för olika solo-instrument och band.

Melody to the Memory of a Lost Friend Nr 1 (1982-83) är ett beställningsverk av Rikskonserter för Magnus Andersson.

Mot ett ljudband inspelat med en 10-strängad gitarr kommer solisten in i handlingen efter ett par minuter. Till en början identifierar han sig med den omkringliggande ljudvärlden, varpå följer hopplösa ansatser till utbrytning, accentuerade av den förstärkta gitarrens abrupta förändringar i volym. Solisten ger så småningom upp och solostämman dör bort i den alltmer övertonsrika klangvärlden. Alldeles före slutet hörs en komprimerad återföring - ett minne av verkets förlopp.

Magnus Andersson har studerat gitarr i flera europeiska länder, för lärare som Sigfrid Behrend och Angelo Gilarino. Han har under de senaste åren alltmer intimt samarbetat med tonsättare och fått åtskilliga verk tillägnade sig.

När Magnus Andersson spelar och talar om den nya musiken, så gäller det att ha öronen på helspänn - det är här inte fråga om en musiker som pliktskyldigt tar med ett par nutida verk i programmet bara för sakens skull. Få artister har förmågan att presentera och belysa den nutida musiken som Magnus Andersson, vilket såväl publik som kritiker har upptäckt. Han tillhör idag de främsta interpreterna av ny musik, även internationellt.

1985 tilldelades hans hittills enda skiva Svenska Grammo-
fonpriset.